

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **Sokolovská uhelná, právní nástupce, a. s.**, se sídlem Sokolov, Staré nám. 69, zastoupeného Mgr. Lukášem Zdvihaelem, advokátem se sídlem Praha 1, Dušní 10, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem Brno, třída Kpt. Jaroše 7, za účasti: ČEZ, a. s. se sídlem Praha 4, Duhová 2, zastoupená JUDr. Karlem Muzikářem, LL.M. (C.J.), advokátem WEIL, GOTSHAL & MANGES s. r. o. advokátní kancelář, se sídlem Praha 1, Křížovnické nám 2, o žalobě proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 15. 7. 2013, č. j. ÚOHS-R60/2013/HS-13170/2013/320/HBt,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 15. 7. 2013, č. j. ÚOHS-R60/2013/HS-13170/2013/320/HBt, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 16 068 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Lukáše Zdvihala, advokáta se sídlem Praha 1, Dušní 10.

III. Žalovaný **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

IV. Osoba na řízení zúčastněná **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 15. 7. 2013, č.j. ÚOHS-R60/2013/HS-13170/2013/320/HBt, jakož i jemu předcházejícího usnesení žalovaného ze dne 18. 2. 2013, č.j. ÚOHS-V4/2013/NH-3118/2013/820/LKu.

I. Podstata věci

Rozhodnutím ze dne 15. 7. 2013 zamítl předseda žalovaného žalobcův rozklad proti usnesení žalovaného ze dne 18. 2. 2013, jímž žalovaný nevyhověl žalobcově žádosti ze dne 1. 11. 2012 o nahlédnutí do spisové dokumentace sp. zn. P 334/2011 (dále též „spis“) vedené ve věci šetření podnětu týkajícího se možného porušení § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 11. 2012, (dále jen „ZOHS“) osobou na řízení zúčastněnou.

Podle podnětu, který dne 19. 4. 2011 žalobce žalovanému podal, mělo zneužití dominantního postavení osoby zúčastněné na řízení spočívat ve vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách a v uplatňování rozdílných podmínek při shodném nebo srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu. Žalobce se v podnětu domáhal též znovuzahájení správního řízení sp. zn. S 273/2006, které bylo vedeno ve věci možného zneužití dominantního postavení na trhu s hnědým energetickým uhlím ve smyslu § 11 ZOHS osobou na řízení zúčastněnou, jež mělo spočívat v uplatňování rozdílných podmínek ve smlouvách uzavřených mezi osobou na řízení zúčastněnou a jejími dodavateli hnědého energetického uhlí (mezi něž patří i žalobce), které měly obsahovat bez objektivně ospravedlnitelných důvodů odlišný cenový vzorec, na základě něhož docházelo k určení ceny uhlí. Toto řízení bylo žalovaným skončeno vydáním rozhodnutí ze dne 30. 11. 2006, v němž osobě na řízení zúčastněné uložil splnění nápravných opatření, která spočívala mj. v povinnosti osoby zúčastněné na řízení uzavřít se žalobcem dodatek č. 2 ke střednědobé kupní smlouvě a dlouhodobou kupní smlouvu

Žalovaný šetření podnětu ukončil v říjnu 2012 s tím, že neshledal důvody k zahájení správního řízení. O tom byl žalobce uvědomen přípisem ze dne 23. 10. 2012.

Žalovaný žalobcově žádosti o nahlédnutí do spisové dokumentace nevyhověl, neboť podle jeho názoru žalobce neprokázal právní zájem ani jiný vážný důvod pro umožnění přístupu do spisové dokumentace, jak požaduje § 38 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, který přiměřeně aplikoval. Předseda žalovaného na tomto závěru setrval a poukázal na to, že právním zájmem pro nahlédnutí do spisu není skutečnost, že je žalobce jako soutěžitel dotčen údajným zneužitím dominantního postavení. Za právní zájem nelze považovat záměr žalobce přezkoumat uložená nápravná opatření. Důvodem k povolení nahlédnout do spisu není podle žalovaného ani to, že žalobce vede s osobou na řízení zúčastněnou civilní řízení týkající se bezdůvodného obohacení. Ve vztahu k vedení civilního řízení předseda žalovaného zdůraznil, že k bezdůvodnému obohacení mělo dojít na základě neformální dohody, která již nebyla předmětem nápravných opatření a neexistuje tedy souvislost mezi spisem a civilním řízením. Měl-li by žalobce za to, že některé dokumenty ze spisu mohou jeho procesní situaci zlepšit, měl tyto dokumenty alespoň přibližně označit a jejich potřebu odůvodnit. Pokud žalobce bližší konkretizace dokumentů není schopen, může navrhnout jako důkaz celou spisovou dokumentaci, kterou si může civilní soud od žalovaného vyžádat.

II. Shrnutí procesních stanovisek

Žalobce v žalobě zrekapituloval důvody, pro které hodlal do spisu nahlédnout, a podrobně ke každému uvedl, proč se jedná o důvod, pro který mu mělo být nahlédnutí do spisu umožněno. Zejména zdůraznil, že je u Krajského soudu v Plzni pod sp.zn. 45 Cm 215/2011 vedeno soudní řízení, které iniciovala osoba na řízení zúčastněná, a že potenciálně hrozí zahájení dalších soudních řízení, neboť osoba na řízení zúčastněná po žalobci požaduje smluvní pokuty v řádu stovek milionů korun za nedodání hnědého energetického uhlí. Žalobce rovněž poukázal na to, že dodávky osobě na řízení zúčastněné představují zhruba polovinu jeho veškerých prodejů hnědého energetického uhlí, přičemž každoročně mu v důsledku obchodování s osobou na řízení zúčastněnou vzniká vysoká ztráta a je tak ohroženo jeho postavení na daném relevantním trhu. Žalobce též zdůraznil, že správní řízení probíhající v roce 2006, jehož obnovení se podnětem z roku 2011 mj. domáhal, výrazným způsobem ovlivnilo jeho smluvní postavení vůči osobě na řízení zúčastněné.

Žalobce uzavřel s tím, že napadené rozhodnutí předsedy žalovaného i jemu předcházející usnesení žalovaného navrhuje zrušit.

Žalovaný v obsáhlém vyjádření s podanou žalobou nesouhlasí a poukazuje na to, že podle jeho názoru žalobce neuvedl dostatečný důvod pro to, aby mu nahlédnutí do spisu mohlo být umožněno. Poukázal mj. na to, že není-li schopen žalobce specifikovat, jaký typ dokumentů pro civilní spor potřebuje, nemůže mu být nahlédnutí do spisu umožněno. Vzhledem k tomu žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

Shodně se vyjádřila i osoba na řízení zúčastněná, která ve svém obsáhlém vyjádření snáší argumenty pro nedůvodnost žaloby. Žalobcův zájem na nahlédnutí do

spisu považuje za běžný podnikatelský zájem. Vedené řízení u Krajského soudu v Plzni je obchodněprávním sporem o vydání bezdůvodného obohacení a nemá „soutěžněprávní“ rozměr. Podle osoby na řízení zúčastněné také nebyla žalobcova žádost dostatečně konkrétní – žalobce totiž musí požadovat konkrétní dokumenty a ve vztahu k nim odůvodňovat právní zájem.

III. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – dále též „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), přitom jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) a shledal, že žaloba je důvodná.

V daném řízení je třeba posoudit, zda bylo rozhodnutí žalovaného o nevyhovění žádosti žalobce o nahlédnutí do spisové dokumentace vztahující se k ukončenému předběžnému šetření vydáno v souladu se zákonem či nikoli.

Předně je třeba poukázat na to, že žalovaný správně postupoval, pokud na danou situaci, kdy je požadováno nahlédnutí do spisové dokumentace k ukončenému předběžnému šetření, aplikoval § 38 správního řádu. I soud má totiž za to, že je v dané věci namíste při posuzování žalobcovy žádosti postupovat obdobně, jako v případě, že by žalobce požadoval nahlédnout do „běžného“ správního spisu (tj. do spisu vedeného po zahájení správního řízení).

V daném případě se žalobce dovolával práva nahlédnout do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu. Podle tohoto ustanovení osobám, jež nejsou v postavení účastníků řízení či jejich zástupců, správní orgán umožní nahlédnout do spisu pouze tehdy, pokud prokáží právní zájem nebo jiný vážný důvod, a pokud tím nebude porušeno právo některého z účastníků řízení, popřípadě dotčených osob anebo veřejný zájem. Je to právě osoba žádající o nahlédnutí do spisu, která musí tvrdit a prokázat svůj právní zájem nebo jiný závažný důvod (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, čj. 9 As 17/2010 - 73, nebo ze dne 30. 11. 2011, čj. 6 Ads 132/2011 - 93). Žalovaný přitom dále zkoumá, zda nebude nahlédnutím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 2. 2011, čj. 8 As 80/2010 - 68, *„povinnost tvrzení a povinnost důkazní není ve vztahu k nahlížení do spisu dle § 38 odst. 2 správního řádu samoučelnou. Jsou to totiž právě skutečnosti uváděné žadatelem o nahlížení do spisu a týkající se tvrzeného právního zájmu či jiného vážného důvodu, které správnímu orgánu umožňují posoudit, zda je v konkrétním případě na místě umožnit žadateli do spisu (příp. do jeho části) nahlédnout, nebo zda je případné poskytnout ochranu právům některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejnému zájmu, a nahlédnutí do spisu žadateli s odkazem na překážku předvídanou § 38 odst. 2 správního řádu in fine neumožnit“*.

Žalovaný tedy sleduje splnění podmínek zakotvených v § 38 odst. 2 správního řádu. Tyto podmínky musí být splněny kumulativně, způsob jejich splnění má zásadní vliv na rozsah nahlížení do spisu. První podmínkou je prokázání právního zájmu nebo jiného vážného důvodu jiné osoby na nahlížení do spisu. Správní orgán zde posoudí, zda jsou tvrzení žadatele, jimiž odůvodňuje svůj právní zájem nebo jiný vážný důvod na nahlížení do spisu, dostatečně konkrétní a prokázána. Je-li pak právní zájem nebo jiný vážný důvod na nahlédnutí do spisu dostatečně prokázán, přichází na řadu podmínka druhá, při níž správní orgán hodnotí, zda by nahlížením do spisu nebylo porušeno právo některého z účastníků řízení, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.

Po zhodnocení naplnění uvedených podmínek dospěje žalovaný k závěru, zda a popř. v jakém rozsahu umožní jiné osobě nahlížet do jím vedeného spisu. Při případném zpřístupnění spisu k nahlížení jiné osobě se však vždy uplatní speciální ustanovení § 21c odst. 1 ZOHS, podle něhož jsou z nahlížení do spisu vyloučeny ty jeho části, které obsahují obchodní, bankovní nebo obdobné zákonem chráněné tajemství. Spis nicméně musí zahrnovat vedle listin obsahujících takové tajemství i listiny, ze kterých bylo toto tajemství odstraněno, případně dostatečně podrobný výpis, který tajemství neobsahuje. Současně se aplikuje též § 38 odst. 6 správního řádu, a to v rozsahu, v němž se nepřekrývá s § 21c ZOHS. Do listin obsahujících uvedená tajemství, utajované informace a skutečnosti podléhající ze zákona povinnosti mlčenlivosti tedy žalovaný jiným osobám nahlédnout neumožní v žádném případě.

V nyní souzeném případě se věcně jedná o splnění první podmínky zakotvené v § 38 odst. 2 správního řádu.

Ze správního spisu k tomu vyplynulo, že v žádosti o nahlédnutí do spisu, resp. v jejím doplnění, žalobce uvedl jako jeden z důvodů pro nahlédnutí i to, že u Krajského soudu v Plzni pod sp.zn. 45 Cm 215/2011 vede s osobou na řízení zúčastněnou soudní spor, v němž se brání žalobě osoby na řízení zúčastněné, která po něm požaduje vydání bezdůvodného obohacení z důvodu placení ceny přesahující výpočet dle cenového eskalačního vzorce podle dlouhodobé kupní smlouvy uzavřené na základě nápravného opatření schváleného žalovaným. Informace ze správního spisu potřebuje žalobce k hájení svých práv v tomto soudním řízení, jakož i pro případná další soudní řízení, neboť osoba na řízení zúčastněná po žalobci požaduje smluvní pokuty v řádu stovek milionů korun za nedodání hnědého energetického uhlí.

Žalobce tedy důvod pro nahlédnutí spatřoval jak ve vedení konkrétního soudního sporu s osobou na řízení zúčastněnou, tak v možném budoucím vedení dalších soudních sporů s touto osobou, přičemž soudní spory se týkaly, resp. do budoucna měly týkat, aplikace a realizace dlouhodobé kupní smlouvy, která byla uzavřena mezi žalobcem a osobou na řízení zúčastněnou na základě nápravných opatření stanovených žalovaným v rozhodnutí vzešlém ze správního řízení sp. zn. S 273/2006. Znovuzahájení právě tohoto správního řízení se žalobce domáhal v podnětu, na základě něhož bylo předmětné předběžné šetření vedeno.

Tento důvod žalovaný, resp. jeho předseda, neshledal dostatečným pro nahlédnutí do správního spisu; v napadeném rozhodnutí k tomu uvedl, že se civilní spor předběžného šetření netýká, že žalobce měl konkretizovat listiny, do nichž hodlá nahlédnout a pokud toho není schopen, může si civilní soud v případě potřeby od žalovaného spis vyžádat.

V napadeném rozhodnutí se však žalovaný vyjádřil toliko k probíhajícímu soudnímu řízení; zcela pominul to, že žalobce argumentoval rovněž dalšími soudními řízeními, jejichž zahájení v budoucnu hrozí.

Pokud jde o otázku, zda právní zájem žadatele mohou založit již prokazatelně vedené soukromoprávní spory anebo také teprve zvažované, pak odpověď poskytuje recentní prejudikatura Nejvyššího správního soudu; ten v rozsudku ze dne 23.1.2014, čj. 1 Afs 86/2013-73, uvedl, že nelze nutit jakéhokoliv podnikatele, aby nejprve „zkusmo“ podal žalobu o náhradu škody, a následně teprve ze správního spisu zjišťoval informace o výši újmy, respektive o tom, zda nějaká újma vůbec existuje. Opačný výklad by nutil podnikatele podávat v podstatě formální žaloby jen proto, aby prokázali právní zájem pro nahlížení do správního spisu. Tento výklad nejenom že nemá oporu v zákoně, ale navíc by vytvářel naprosto zbytečné náklady spojené s přípravou žaloby, platbou soudního poplatku v civilním řízení atp. Výslovně přitom Nejvyšší správní soud uvádí (bod 30. právě citovaného rozsudku), že smyslem nahlížení do správního spisu může být též posouzení, zda určitou žalobu podat či nikoli.

Dále zdejší soud zohledňuje skutečnost, že i Soudní dvůr připouští možnost povolení nahlédnutí do správního spisu již ve fázi přípravy civilní žaloby (rozsudek Soudního dvora EU ze dne 6.6.2013 ve věci *Donau Chemie*, C-536/11), neboť nahlédnutí do správního spisu může představovat jedinou možnost těchto osob získat důkazy nezbytné pro účely odůvodnění jejich žaloby na náhradu škody, přitom paušální vyloučení nahlédnout do spisu může nadměrně ztěžovat výkon práva na náhradu škody.

Zdejší soud tedy využívá právě uvedených judikatorních východisek a zohledňuje především premisu, podle které posouzení, zda určitou žalobu podat či nikoli, může být právním zájmem na nahlédnutí do spisu. Dospívá přitom k závěru, že zmíněnou judikaturu nelze vykládat tak úzce, že by se týkala jen vedení soudních sporů o náhradu škody (popř. dokonce jen těch, které by navazovaly na posouzení provedené žalovaným), ale naopak, že závěry v ní obsažené jsou plně aplikovatelné i na jiné soukromoprávní soudní spory, např. na právě žalobcem avizovaný hrozící spor o smluvní pokutu na základě dlouhodobé kupní smlouvy.

V daném případě navíc žalobce již konkrétní spor ve vztahu k plnění dlouhodobé kupní smlouvy s osobou na řízení zúčastněnou vede (žalobce přitom uvedl konkrétní sp. zn. i soud, u něhož je veden), a to o vydání bezdůvodného obohacení.

Pro posouzení existence právního zájmu na nahlédnutí do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu je vedle kupř. aktivity žadatele ve správním řízení, resp. šetření, významná právě i „pozice“ žadatele ve vztahu k otázkám, jež byly správním orgánem řešeny a jejichž řešení je v posuzované věci obsaženo ve spisu.

Jestliže je žalobce účasten na kontraktech s osobou na řízení zúčastněnou, které byly uzavírány na základě nápravných opatření vzešlých ze správního řízení, jehož znovuzahájení se žalobce domáhal v podnětu, který inicioval předběžné šetření, pak nelze dospět k závěru, že je spisová dokumentace předběžného šetření ve vztahu k civilním řízením zcela bezvýznamná. Vzhledem k uvedenému je tak třeba dospět k závěru, že žalobcem tvrzená potřeba nahlédnutí do spisu odůvodňovaná procesní obranou v existujícím soudním řízení, případně potřebou přípravy na budoucí hrozící soudní spor je v právě posuzované věci právním zájmem, který odůvodňuje nahlédnutí do spisu.

Pokud předseda žalovaného dospívá k závěru, že žalobce nekonkretizoval listiny, do nichž hodlal ve spisu nahlédnout, nelze s ním souhlasit. Byť je samozřejmě žádoucí, aby žadatel o nahlížení do spisu alespoň rámcově konkretizoval listiny, které pro soudní řízení potřebuje (jak ostatně uvedl zdejší soud i v rozsudku ze dne 17.4.2014 ve věci sp. zn. 62 Af 18/2013), na druhou stranu nelze po žadateli o nahlížení vždy požadovat, aby uváděl jednotlivě každý dokument, do něhož chce nahlížet, tím spíše za situace, kdy mu není obsah spisu přesně znám. V takovém případě je podle zdejšího soudu zcela postačující, pokud žadatel požadované dokumenty označí alespoň rámcově, např. právě odkazem na typ soudního sporu, kvůli jehož vedení či zahájení do spisu potřebuje nahlédnout, a na typové otázky, jež mohou být v takovém spisu řešeny. V daném případě přitom žalobce existující soudní spor i soudní spor možný budoucí v doplnění žádosti dostatečně popsal a tím také vymezil listiny, do nichž chtěl nahlížet. Toliko takovým výkladem lze podle zdejšího soudu dodržet požadavek Soudního dvora na „co nejširší právo (třetích osob) na přístup k dokumentům“ i imperativ stanovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23.1.2014 ve věci sp. zn. 1 Afs 86/2013, podle něhož smyslem nahlížení do správního spisu může být též posouzení, zda určitou žalobu podat či nikoli. Je totiž zřejmé, že pokud by byl žadatel povinen vždy přesně konkretizovat jednotlivé dokumenty, do nichž hodlá nahlížet, nemohl by tak učinit bez znalosti obsahu spisu. Obsah spisu do všech jeho detailů je přitom žadateli o nahlížení zpravidla neznámý a do spisu hodlá nahlédnout mnohdy právě proto, aby se s jeho obsahem seznámil a zjistil, zda v něm nejsou obsaženy listiny, které pro vedení soudního řízení (ať už pro jeho zahájení či obranu v něm) potřebuje. V daném případě tedy žalobce popsáním soudních sporů dostatečně identifikoval listiny, do nichž hodlá ve spisové dokumentaci nahlédnout.

Popsaný důvod pro nahlédnutí do spisu je v právě posuzovaném případě umocněn i tím, že žalobce coby dodavatel osoby na řízení zúčastněné v žádosti též tvrdil, že mu byla způsobena značná finanční újma v důsledku údajného porušení ZOHS ze strany osoby na řízení zúčastněné. Rovněž aktivita žalobce v daném předběžném šetření i správním řízení vedeném v roce 2006 (jehož nebyl účastníkem a

keré podnětem rovněž inicioval) podporuje žalobcův zájem do spisu nahlédnout. Byť ZOHS žádná veřejná subjektivní práva ostatním soutěžitelům či spotřebitelům v souvislosti s případným zneužitím hospodářské soutěže nepřiznává (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, čj. 1 Afs 76/2008- 246), je třeba poukázat na již výše opakovaně citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.1.2014 ve věci sp. zn. 1 Afs 86/2013, podle něhož „nelze vyvodit závěr, že podání podnětu k zahájení správního řízení nemůže být pro aplikaci § 38 odst. 2 (správního řádu) nikdy relevantní. Podání podnětu bude pro aplikaci § 38 odst. 2 (správního řádu) významné nikoliv samo o sobě, ale ve spojení s dalšími skutečnostmi. Ostatně zdejší soud v cit. věci Litvínovská uhelná (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2013, čj. 9 Afs 29/2012-53) uznal, že nelze opomenout fakt, že stěžovatelka, ač nebyla účastníkem řízení, byla aktivní i v průběhu správního řízení vedeného žalovaným ve věci předmětného povolení spojení soutěžitelů, uváděla konkrétní námitky proti spojení a nakonec konkrétně tvrdila a prokázala, proč by jí mělo být umožněno nahlédnout do správního spisu.“ Aktivita žadatele v průběhu správního řízení tedy může mít pro posouzení právního zájmu význam

Dospěl-li tedy žalovaný k závěru, že v posuzované věci není ze strany žalobce dán právní zájem na nahlédnutí do správního spisu, pak se dopustil nezákonnosti při aplikaci § 38 odst. 2 správního řádu.

To je nosným důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí a k vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s.ř.s.).

Za této situace, kdy již popsané důvody byly dostatečné pro shledání právního zájmu na nahlédnutí do správního spisu, nebylo již třeba zabývat se dalšími důvody, které žalobce pro nahlédnutí do spisu uváděl.

Nyní bude na žalovaném, aby uvážil, zda nahlédnutím žalobce do spisu nebudou poškozena práva účastníků řízení, resp. osoby, s níž bylo předběžné šetření vedeno. Taková jejich práva přitom nemohou být porušena již tím, že žalobce bude do spisu nahlížet. Aby tedy při existenci právního zájmu mohl žalovaný odepřít žalobci nahlédnutí do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu, musel by identifikovat konkrétní právo, jež by tím mohlo být porušeno (popř. porušení veřejného zájmu). Správní orgán, nevyhovuje-li žádosti o nahlédnutí do správního spisu s odkazem na porušení práva účastníka řízení, musí být schopen u každého dokumentu nebo souboru dokumentů vysvětlit, v čem konkrétně vidí porušení práv účastníka řízení. Nepřípustnost nahlížení nelze odůvodnit toliko obecným tvrzením o citlivosti informací.

Hodlal-li by žalovaný argumentovat potřebou utajit vybrané podklady, jež jsou založeny ve spisu a jež by takové ochrany podle jeho přesvědčení měly požívat, k tomu mu slouží při respektování § 38 odst. 2 správního řádu pravidla podávaná z § 21c odst. 1 ZOHS a § 38 odst. 6 správního řádu. Poskytnuty nemusí být rovněž dokumenty, které jsou pro vedení soudních řízení mezi žalobcem a osobou na řízení

zúčastněnou s ohledem na argumentaci žalobce bezpředmětné (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2013 ve věci sp. zn. 2 Afs 82/2012).

Právě pravidla podávaná z citovaných ustanovení správního řádu a ZOHS slouží k vyvážení práva účastníka řízení (či jiné dotčené osoby) na ochranu informací, jež se „jej týkají“, jež jsou z jeho pohledu citlivé a jež jsou obsaženy ve správním spisu, a práva dalších osob na přístup k takovým informacím, hodlají-li takové informace (tu pro navazující soukromoprávní spory) důvodně a smysluplně využít. V rámci úvah ohledně vyvážení těchto práv lze dobře využít testu plynoucího z rozsudku Soudního dvora EU ze dne 27.2.2014 ve věci *EnBW Energie*, C-365/12. Tam (ve vztahu k aplikaci unijních pravidel v oblasti ochrany hospodářské soutěže – a ta musí být nutně obecně aplikovatelná i na věc právě posuzovanou) Soudní dvůr dovodil, že na straně jedné je třeba respektovat „*co nejširší právo (třetích osob) na přístup k dokumentům*“, toto právo však podléhá určitým omezením založeným na důvodech veřejného či soukromého zájmu. Obecný (absolutní) přístup k dokumentům obsaženým ve spisu (v tamní věci vedeném v rámci řízení o porušení článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie) by podle Soudního dvora mohl ohrozit rovnováhu, kterou chtěl v jednotlivých procesních nařízeních unijní zákonodárce zajistit mezi povinnostmi sdělit případně citlivé obchodní informace, aby mohlo být odhaleno protiprávní jednání, a zárukou zvýšené ochrany těchto informací (obdobně rozsudek Soudního dvora ze dne 28.6.2013 ve věci *Éditions Odile Jakob*, C 404/10 P, bod 121.).

Soud pouze dodává, že dovolávala-li se osoba na řízení zúčastněná aplikace směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 2014/104/EU, o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži, je třeba poukázat na to, že se jedná o směrnici, která byla přijata až 26. 11. 2014, zatímco napadené rozhodnutí bylo vydáno v květnu 2013. Tuto směrnici tedy nelze v daném řízení jakkoli zohlednit.

IV. Závěr

Ze shora uvedených důvodů tedy soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí jako nezákonné zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), tj. že žalobce dostatečně tvrdil i prokázal konkrétní skutečnosti, na jejichž základě mu měl být žalovaným správním orgánem umožněn přístup do spisu za předpokladu, že tím nebude porušeno právo některého z účastníků správního řízení vedeného v roce 2006, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem. V případě, že žalovaný dospěje k závěru, že nahlížením do některých listin správního spisu by bylo porušeno takové právo anebo veřejný zájem, vysloví ve svém rozhodnutí, že žalobce právo nahlížet do spisu může realizovat toliko v omezeném rozsahu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2010, čj. 5 As 75/2009-78).

Otázku zrušení i prvostupňového rozhodnutí ponechává zdejší soud na úvaze předsedy žalovaného v dalším průběhu řízení o rozkladu.

V. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení o žalobě se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto mu přísluší náhrada nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady ve výši 3000 Kč za zaplacený soudní poplatek. Dále náklady právního zastoupení spočívající v odměně advokáta za tři úkony právní služby, které si žalobce vyúčtoval, po 3 100 Kč společně se třemi režijními paušály po 300 Kč – převzetí a příprava zastoupení, žaloba a účast u jednání; dále náhrada za promeškaný čas na cestě z Brna do Prahy 3 hodiny (příčemž náhradu za ztrátu času na cestě do Brna soud přiznal žalobci ve věci sp. zn. 62 Af 60/2013 rozhodované téhož dne), tedy 10 800 Kč. To vše podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), § 13 odst. 3 a § 14 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif).

Vzhledem k tomu, že je zástupce plátcem DPH, byla zmíněná částka navýšena o částku odpovídající DPH podle § 57 odst. 2 s. ř. s. Celkem se tedy jedná o částku 16 068 Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit k rukám zástupce žalobce ve stanovené lhůtě.

Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí náklady řízení vznikly. Soud ani neshledal žádný vážný důvod, pro který by mohl osobě na řízení zúčastněné právo na náhradu nákladů řízení přiznat (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 19.2.2015

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

David Raus, v.r.
předseda senátu